

شهرام عبدالملکی

سازمان تحقیقات و آموزش شیلات ایران
مرکز تحقیقات شیلاتی استان گیلان

نگاهی به چگونگی

موجودات کفری هاکروفون در تالاب انزلی

چکیده

تالاب انزلی یکی از اکوسیستمهای مهم آبی ایران است که در جنوب باختری دریای خزر قرار دارد. در گذشته این تالاب محل مناسبی جهت تخریزی گونه های زیادی از ماهیان اقتصادی دریای خزر بوده ولی افزایش میزان آلودگی و بارهای معدنی که عمدها از منابع شهری، صنعتی و کشاورزی به این اکوسیستم وارد می شود و همچنین کاهش سطح آب دریای خزر که بالطبع بر روی گستره تالاب تأثیر داشته است، از جمله دلایلی است که باعث کاهش مهاجرت ماهیان مهاجر جهت تخریزی به این منطقه است.

از آنجایی که تالاب انزلی به عنوان یک مجموعه پالاینده در قسمت جنوبی دریای خزر نقش بسزایی دارد، سازمان تحقیقات و آموزش شیلات ایران در سال ۶۸ پروژه مشترکی را با همکاری کارشناسان خواربار جهانی (F.A.O) در ارتباط با تالاب و مسائل آن به تصویب رساند که شامل بررسی موجودات پلانکتونی، بارهای وارده، توان باروری، موجودات کفری و صید و صیادی بوده است.

بر این اساس ۱۸ ایستگاه مطالعاتی جهت بررسی موجودات پلانکتونی و موجودات کفری در تالاب و خروجیهای آن در نظر گرفته شد که هر هفته مورد نمونه برداری قرار گرفت. بررسیها نشان می دهد که موجود غالب در تالاب کرم توپی فکس می باشد، که در اکثر ایستگاهها، بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده است. شیرونومید نیز از نظر فراوانی در مقام دوم قرار دارد. در بررسیهای سال ۶۹ سنجاقکها Odonata در مرحله Naiids و در سال ۷۰ کوماسه ها Cuma-Cea، کمترین فراوانی را در تالاب انزلی دارا بوده اند. طبق بررسیهای کمترین فراوانی انجام شده ایستگاه ۱ که در دهانه مسوج شکن واقع می باشد، در طی دو سال بررسی کمترین فراوانی موجودات کفری هاکروفون را داشته است. هم چنین فراوانی موجودات در سال ۶۹ بسیار بیشتر از فراوانی آنها در سال ۷۰ بوده است. کفری نریس در نمونه برداریهای سال ۶۹ تا ابتدای بخش غربی تالاب مشاهده شده است.

مقدمه

تالاب از ترکی محمل گودافتاوهای است که از پسروی آب دریای خزر بجای مانده است و آبهای پیش از ۱۱ رودخانه پیش از رسیدن به دریای خزر به این تالاب می‌رسند. این تالاب در جنوب باختری دریای خزر واقع شده و از شمال به دو باریکه خشکنی بنامهای شبه جزیره غازیان و شبه جزیره ازتلی محدود گردیده است. آبهای ورودی به تالاب توسط پنج رودخانه که به زبان محلی روگانم دارد از تالاب خارج شده و از طریق کانال کشتیرانی به دریای خزر می‌پونددند. این پنج روگان عبارتند از: سوسرود گاپر بازار روگا - راسته خاله روگا - نهنگ روگا - شبه بازار روگا که در این میان نهنگ روگا بزرگترین و ژرفترین جریان آب خروجی را دارا می‌باشد. گستره تالاب در حال حاضر حدود ۱۰۸ کیلومتر مربع می‌باشد. که تقریباً یک سوم آنرا حوضجه غربی تشکیل می‌دهد (سطح مزبور در سال ۱۳۴۵ حدود ۲۱۸ کیلومتر مربع بوده است) (حسین پور، ۱۳۶۹). این تالاب از انواع تالابهای کم عمق ساحلی است که ویژگی حائز اهمیت آن باروری بالای آن می‌باشد. منطقه فوق بهترین محل زاد آوری و باروری بخش جنوبی دریای خزر محسوب می‌گردد. با وجود ارتباط آبی ما بین دریا و مرداب از لحاظ فیزیکی و شیمیائی این تالاب جزو آبهای شیرین داخلی دسته بندی شده است. (منوری، ۱۳۶۹)

حجم و گستره سطح تالاب متناسب با ارتفاع سطح آب دریای خزر تغییر می‌کند. هر چه سطح آب دریای خزر بیشتر شود، سطح و حجم ذخیره آبی تالاب نیز بیشتر می‌گردد. تالاب ازتلی از زمانی پس طولانی بعنوان مکانی برای زندگی و زیست و گذراندن دوران نوزادی و رشد و تعذیب ماهیان مهاجر بوده است و این تالاب نقش پر اهمیتی در حیات کل حوزه آبخیزآذ و تصفیه بارهای وارد به خود را دارد. در نتیجه بار آلوگی این قسمت از دریای خزر را تعديل می‌نماید (nezami, 1993) مشاوریکم، جلد هفتم، ۱۳۶۷) زیرا اگر تالاب فوق وجود نداشت، کل رسوبات و مواد آلی و پس آبهای صنعتی و کشاورزی مستقیماً وارد دریا شده و اوضاع را در این قسمت از دریا وخیم می‌کرد. تالاب ازتلی در طی دهه‌های گذشته بعنوان مختلف و بازیمه‌های مطالعاتی متفاوت مورد بررسیهای پراکنده‌ای قرار گرفته است. این بررسیها از سال ۱۳۱۷ شروع و تاکنون ادامه دارد. این مطالعات از طرف سازمانها و ارگانهای مختلف انجام شده است، که از جمله می‌توان به جهاد سازندگی استان گیلان، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان تحقیقات و آموزش شیلات ایران و دانشگاههای کشور اشاره نمود.

وزارت جهاد سازندگی از سال ۵۹ کوشش‌های را در تمرکز نیروهای پراکنده، و جستجوی راه حلی جهت مشکلات حل نشده تالاب که به اوج خود رسیده بود آغاز نمود، و با تأسیس شکل‌بلاط قابل ملاحظه‌ای در حاشیه تالاب سعی کرد تا مطالعاتی را جهت شناخت سیمای تالاب شروع نماید. سازمان تحقیقات و آموزش شیلات ایران در سال ۱۳۶۸ پروره مشترکی را جهت بررسی تالاب با

همکاری سازمان خواروبار جهانی (F.A.O) به تصویب رسانده بـر اساس آن ۱۸ استگاه مطالعاتی در تالاب انتخاب و مورد نموده برداری قرار گرفت این استگاهها کل منطقه بخش غربی و خروجی‌های اصلی تالاب را شامل نمی‌شود. (جدول شماره ۱)

با توجه به اهمیت تالاب ازلى از لحاظ اقتصادی، ضرورت بررسیهای اکولوژیک بـر روی این اکوسیستم آشکار می‌باشد. خصوصاً اینکه تالاب ازلى در حال حاضر در معرض پدیده یوتوفیکاسیون قرار دارد (Nezami, 1993)، مهندسین مشاوریکم، جلد هفتم، ۱۳۶۷). لذا می‌بایستی بررسیهای همه جانبه ای در ارتباط با آن انجام گیرد تا از انهدام آن جلوگیری بعمل آید چراکه تالاب ازلى نیز همانند سایر پدیده‌های زنده کره زمین دارای عمر محدودی بـرده و در رابطه مستقیم با شرایط محیطی پ्रامون خود است.

در این بررسی هدف مشخص کردن چگونگی ساختار زیستی جوامع بنتیک در تالاب ازلى در طی سالهای ۱۳۶۹ و ۱۳۷۰ می‌باشد.

لوازم و روش بررسی

لوازم مورد نیاز: دستگاه نمونه برداری اکمان (EKman dredge) با سطح ۲۲۵ سانتی متر مربع (Bentinck et al., 1963)، الک چشمی ۵/ میلی متر، دبه پلاستیکی ۱ لیتری، فرمالین ۴ درصد و قابق موتوری.

نمونه برداریها از تاریخ ۱/۱/۶۹ شروع و تا ۲۶/۱۲/۷۰ ادامه داشت و هر استگاه متاپایک هفته در میان نمونه برداری می‌شد. جهت نمونه برداری رسوابات کف از دستگاه اکمان استفاده شد، گرفته می‌شد ولی سپس برای اطمینان بیشتر تصمیم گرفته شد که از هر استگاه سه نمونه گرفته شود. نمونه‌ها را با هم شستن و دهانه و الک ۵/ میلی متر عبور داده و سپس بداخل دبه پلاستیکی یک لیتری مستقل و توسط فرمالین ۴ درصد فیکس نمودیم. نمونه‌ها را به آزمایشگاه منتقل و پس از شستشوی مجدد با آب معمولی در سینی شریع ریخته و موجودات آنرا جدا نمودیم. سپس با استفاده از کلیدهای شناسائی، موجودات تا حد خانواده و جنس شناسائی گردید. (Macan, 1962, Pannak, 1968, Needham, Mellanby, 1963).

سپس تعداد موجودات مشاهده شده در هر استگاه را شمارش کرده و میانگین تعداد موجودات در آن استگاه را محاسبه نمودیم. با توجه به اینکه سطح نمونه بردار یک چهل و چهارم متر مربع بـرده است این میانگین را در عدد چهل و چهار ضرب نموده تا تعداد موجود در متر مربع بدست آید. موقعیت استگاههای مورد بررسی در جدول شماره ۱ آورده شده است.

در این بررسیها تنها از موجودات مأکروفون نمونه برداری انجام شده است و از دانه بندی رسوابات کف استگاهها و میزان مواد آکی موجود در رسوابات و نیز موجودات مایوفون هیچگونه نمونه برداری صورت نگرفته است. همچنین بعلت سخت بودن کف و جریان شدید آب در استگاههای ۹ و ۱۰ (رودخانه سیاه درویشان و رودخانه بهمیر)، نمونه برداری از قسمت وسط رودخانه میسر نبود و به

همین لحاظ نمونه برداری از قسمتهای کناره رودخانه انجام گرفته است. ایستگاه شماره ۲ نیز بعلت اینکه در نمونه برداریهای مکرر موجود زنده‌ای نداشته است، نمونه برداری از آن انجام نگرفته است. در تهیه نمودارها و جداول ابتدا فراوانی کل موجودات بتیک در هر ایستگاه در هر فصل و میانگین آن در سالهای ۶۹ و ۷۰ بطور مجزا محاسبه شده است.

فراوانی گروههای مختلف بتیک نیز در فصول سال و میانگین آن برای کل تالاب (در ۱۸ ایستگاه بطری متوسط) و بخش غربی تالاب (در ۶ ایستگاه بخش غربی بطور متوسط) محاسبه شده است که نمودارهای آن در ادامه آورده شده است.

نتایج

با توجه به نمونه برداری‌های ارائه شده میتوان این نتیجه را گرفت که بخش‌های مختلف تالاب از نظر موجودات کفرزی و خصوصیات فیزیکی و شیمیائی با یکدیگر تفاوت‌هایی دارند.

نمونه برداریهای انجام شده نشان میدهد که ایستگاه ۹ حداکثر شفافیت را در میان سایر ایستگاهها داشته است. همچنین ایستگاه ۱۲ حداکثر عمق و جریان آب خروجی را در میان سایر ایستگاهها به خود اختصاص داده است. بطور کلی بخش غربی تالاب انزلی میانگین عمق کمتری نسبت به بخش شرقی رودخانه‌های ورودی میباشد. نوع کف در کل قسمتهای تالاب و روگاه‌های خروجی متغیر می‌باشد. و از انواع کفهای ماسه‌ای سخت - لجنی گازدار - گلی دیتریتی و رسوب رسی تغییر می‌کند. مشاهدات نشان میدهد که ایستگاه ۹ دارای حداکثر فراوانی بوده است در حالی که همین ایستگاه در سال ۷۰ در فصل تابستان حداقل فراوانی را به خود اختصاص داده است (نمودار شماره ۱ و ۲). جنسهای مورد مشاهده در طول بررسی نیز در جدول شماره ۲ آورده شده است.

بطور کلی ایستگاه شماره ۱ نسبت به سایر ایستگاهها از فراوانی خوبی برخوردار نمی‌باشد. و به علت لاپریبی مکرر و جریان شدید آب در این ایستگاه که باعث شسته شدن کف میگردد، موجودات فرصت چنانی جهت زیست و مستقر شدن پیدا نمی‌کنند (نمودارهای شماره ۱ و ۲).

ایستگاه شماره ۳ در فصل زمستان سال ۶۹ دارای حداکثر فراوانی بوده است و این وضعیت در فصل تابستان سال ۷۰ نیز مشاهده شده است.

ایستگاه شماره ۱۰ نیز در فصل پائیز سال ۶۹ و در فصل زمستان سال ۷۰ کمترین فراوانی موجودات کفرزی را داشته است (نمودارهای شماره ۱ و ۲).

ایستگاه ۱۸ در فصل تابستان و ایستگاههای ۸ و ۱۷ در فصل پائیز سال ۶۹ حداکثر فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. میانگین سالانه نشان میدهد که ایستگاه ۹ حداکثر فراوانی کل و ایستگاه ۱۱ حداقل فراوانی کل در سال ۶۹ داشته‌اند و در سال ۷۰ ایستگاه ۷ دارای حداقل فراوانی کل و ایستگاه ۱۰ دارای حداقل فراوانی کل موجودات کفرزی بوده است (نمودارهای شماره ۱ و ۲).

بطور کلی کرم توبی فکس، کفرزی غالب در ایستگاههای ۱۸ گانه تالاب میباشد. و شیر و نرمید از

این نظر در مقام دوم اهمیت قرار دارد و سنجاقکها در سال ۶۹ و کوماسه‌ها در سال ۷۰ کمترین فراوانی را دارا بوده‌اند. (نمودارهای شماره ۳ و ۴).

با توجه به نقش پر اهمیت بخش غربی تالاب که هویت اکولوژیک خود را تا حدودی حفظ کرده است آمارهای مربوط به این بخش دسته بندی و در نمودارهای آورده شده است.

بطور کلی در بخش غربی تالاب شیرونومید در طی سالهای ۶۹ و ۷۰ موجود غالب بوده است و توپی فکس در مقام دوم قرار دارد. با توجه به آمارهای موجود نریس در سال ۶۹ و کوماسه‌ها در سال ۷۰ حداقل فراوانی را در بخش غربی داشته‌اند (نمودارهای شماره ۵ و ۶). کفزی نریس در فصل بهار سال ۷۰ در ایستگاه شماره ۴ مشاهده شده بود و از آتجانی که این کفزی بیشتر در محیط‌های دریانی دیده می‌شود. میتوان تصور کرد که وجود این کفزی در این مناطق نشانه نفوذ آب دریا در تالاب غربی در موقع پندابی می‌باشد.

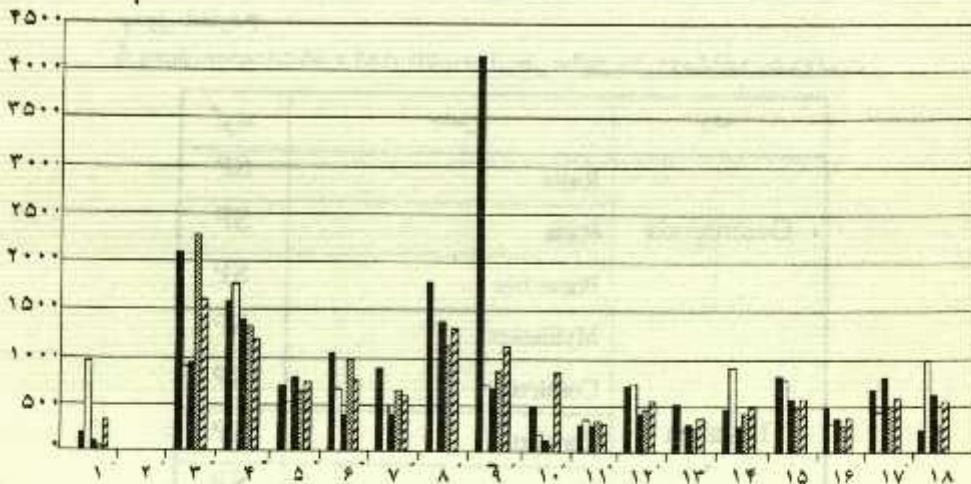
جدول شماره ۱
نام و محل ایستگاههای مورد بررسی تالاب انزلی

شماره ایستگاه	نام ایستگاه	نوع کتف
۱	دهانه موشکن	ماسه‌ای سخت
۲	خرسچی شبه بازار	لجنی گاز دار
۳	تلاقی نهنگ روگاو شبه بازار	گلی دیتریتی
۴	ابتدای بخش غربی تالاب	گلی دیتریتی
۵	گلوگاه (پره کشی)	گلی دیتریتی
۶	مقابل روستای کرگان	گلی دیتریتی
۷	روبروی سپاه آبکنار	گلی دیتریتی
۸	دهانه ماروزه	گلی دیتریتی
۹	بهبهیر مرداب	گلی ماسه‌ای
۱۰	سباه درویشان	ماسه‌ای سخت
۱۱	خرسچی سپاه درویشان به نهنگ روگا	رسوب رسی
۱۲	خرسچی نهنگ روگا به دریا (زیر پل هوانی)	گلی دیتریتی
۱۳	راسته خاله دهنه ورودی از تله روسوبگیر	گلی دیتریتی
۱۴	خرسچی راسته خاله به نهنگ روگا	گلی لجنی
۱۵	خرسچی پیر بازار روگا (روبروی حراست)	ماسه‌ای دیتریتی
۱۶	ورودی پیر بازار روگا از تله	گلی ماسه‌ای
۱۷	ورودی آب سوروگا (شیجان)	ماسه‌ای با مقدار کم گل
۱۸	خرسچی آب سوروگا (کرپی شیلات)	گلی دیتریتی

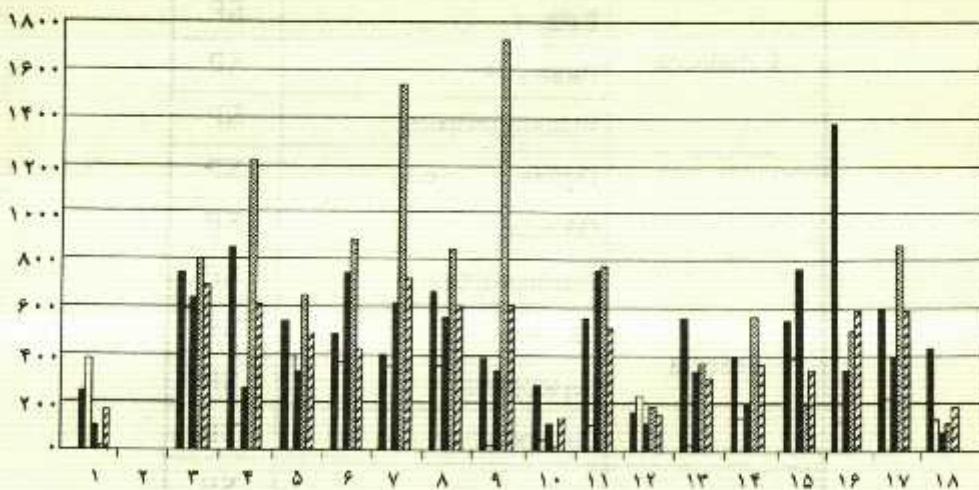
جدول شماره ۳

گروههای موجودات کفرزی که در تالاب انزلی طی سالهای ۷۰-۵۹ مشاهده شده است

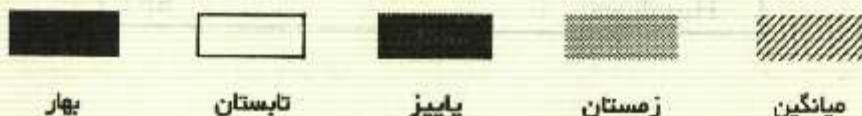
ردی	جنس	گونه
Gastropoda	Radix	SP
	Phisa	SP
	Planorbis	SP
Bivalvia	Mytilaster	SP
	Corbicula	SP
	Cardium	SP
	Abra	SP
Crustacea	Gammarus	SP
	Pseudocumidae	خانواده
	Balanus	SP
	Paramysis	SP
	Rhithropanopeus	SP
Insecta	Diptera	راسه
	Odonata	SP
	Ephemeroptera	SP
	Iricoptera	SP
	Lepidoptera	SP
	Coleoptera	SP
		SP
Oligochaeta	Tubifex	SP
Polychaeta	Nereis	SP
Hirudinea		SP

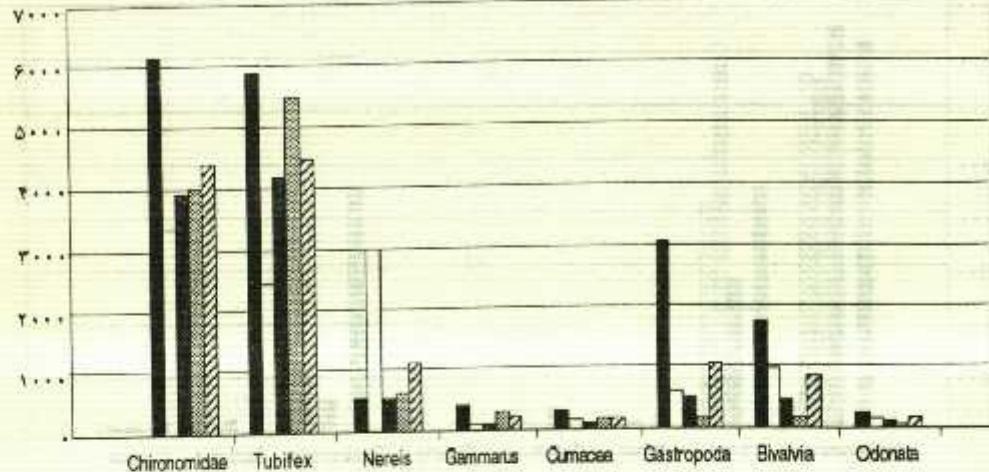

نمودار ۱. نمودار فراوانی فصلی و میانگین سالانه کل موجودات کفرزی در ۱۸ ایستگاه نمونه برداری در تالاب انزلی در سال ۱۳۶۹

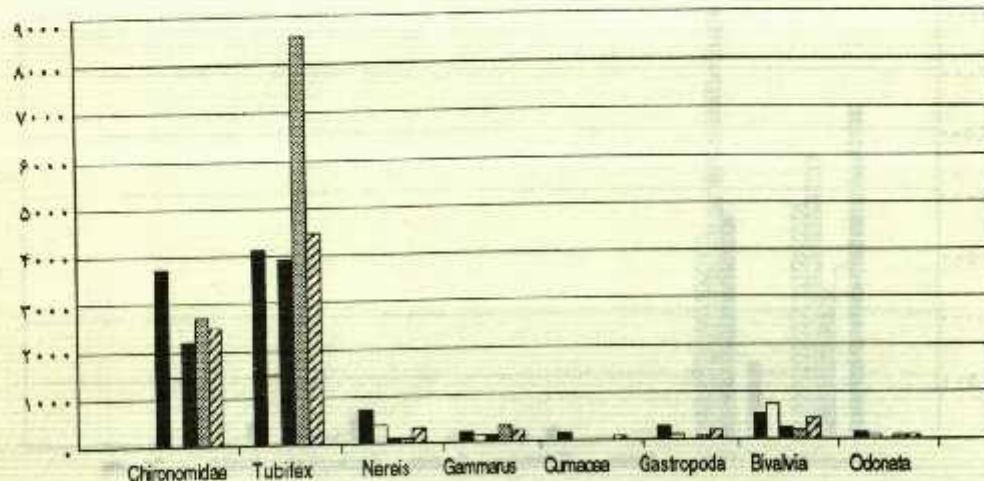

نمودار ۲. نمودار فراوانی فصلی و میانگین سالانه کل موجودات کفرزی در ۱۸ ایستگاه نمونه برداری در تالاب انزلی در سال ۱۳۷۰

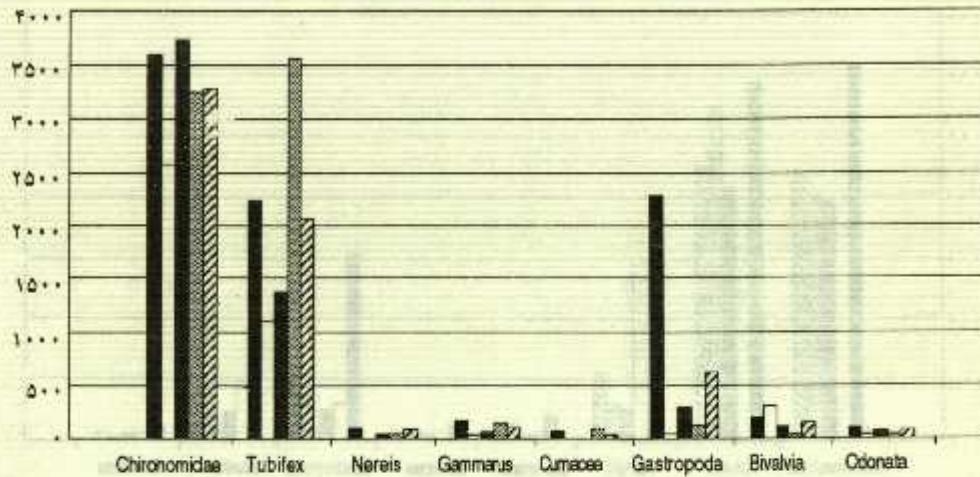

نمودار ۳- نمودار فراوانی فصلی و میانگین سالانه گروههای مختلف موجودات کفزی در تالاب انزلي در سال ۱۳۶۹

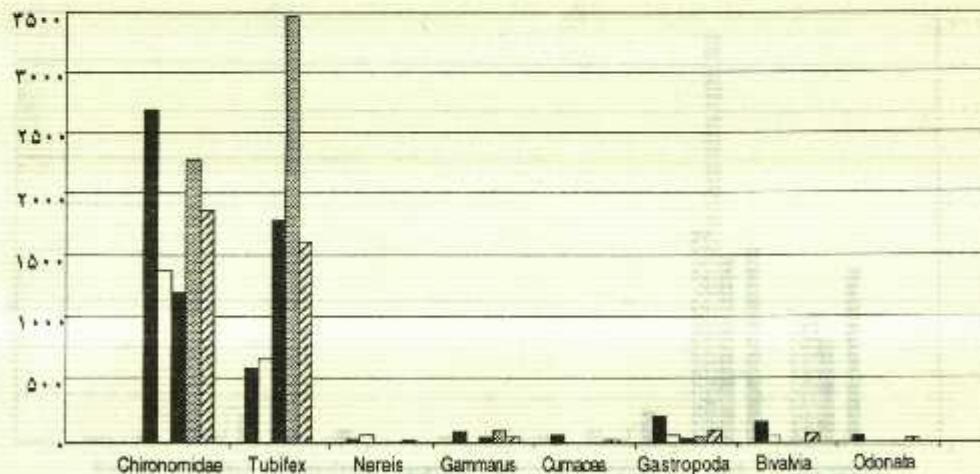

نمودار ۴- نمودار فراوانی فصلی و میانگین سالانه گروههای مختلف موجودات کفزی در تالاب انزلي در سال ۱۳۷۰

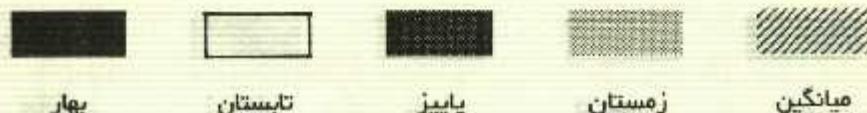

نمودار ۵ - نمودار فراوانی فصلی و میانگین سالانه گروههای مختلف موجودات کفزی در بخش غربی تالاب انزلی در سال ۱۳۶۹

نمودار ۶ - نمودار فراوانی فصلی و میانگین سالانه گروههای مختلف موجودات کفزی در بخش غربی تالاب انزلی در سال ۱۳۷۰

بحث

همجواری تالاب ازولی و دریای خزر و ارتباط آبی ما بین این دو اکوسیستم سبب گردیده که در اکوسیستم تالاب تغییراتی ایجاد شود. یکی از این تأثیرات افزایش سطح آب دریا میباشد که مانند سدی جلوی جریانهای رودخانه‌های ورودی را می‌گیرد (ملت پرست، ۱۳۶۹).

مشاهده میانگین سالانه نشان میدهد که بطور کلی در سال ۶۹ فراوانی موجودات بسیار بیشتر از سال ۷۰ میباشد. که شاید این کاهش بعلت افزایش میزان آلودگی و تغییرات شرایط فیزیکی و شیمیائی آب در تالاب می‌باشد. همچنین فراوانی کل موجودات در بخش غربی بیشتر از سایر مناطق تالاب بوده است. در واقع این بخش تا حدودی توانسته است هویت اکولوژیک خود را حفظ نماید و احتمالاً تسبیت به سایر بخش‌های تالاب کمتر در معرض عوامل آلوده کننده قرار می‌گیرد. با توجه به غالب بودن کفزی توبی فکس در تالاب ازولی که خود شاخصی برای محیط‌های آلوده می‌باشد و در منابع نیز مسئله آلودگی تالاب ذکر گردیده است (Nezami, 1993 و نور الدین حسین پور، ۱۳۶۹، دکتر یاثوش اولاء، ۱۳۶۹).

می‌بایستی در ارتباط با تالاب و نقش عوامل آلوده کننده آن و جلوگیری از آلودگی بیشتر اقدامات جدی انجام گیرد تا بتوان از روند یوتربیکاسیون در تالاب ازولی جلوگیری کرد. (Nezami، 1993 و عبدالملکی، ۱۳۷۱).

کفزی نظیر شیر و نومید و توبی فکس و گاماروس که در تالاب ازولی زیست می‌کنند بسیار بزرگتر از گونه‌هایی هستند که در دریای خزر مشاهده می‌شوند. همچنین صدفها نظیر گاستروپودها و دوکمه‌ایهای موجود در تالاب و رودخانه‌های ورودی و خروجی عمدهاً مخصوص آب شیرین هستند البته پستانه‌های گونه‌های دریانی نیز در بعضی از نقاط تالاب دیده می‌شوند. مشاهده کرم نریس در تالاب ازولی از یک سو و بالاً آمدن سطح آب دریای خزر از سوی دیگر می‌تواند چشم اندازی جهت قلمداد این کفزی بعنوان یکی از کفزیان نفوذی بداخیل تالاب باشد.

پیشنهادات

با توجه به نقش بخش غربی که از لحاظ شیلاتی بسیار حائز اهمیت بوده و هویت تالابی آن همچنان حفظ شده است بهتر است مطالعات در این بخش متعرکر گردد. و با نمونه برداریهای فصلی تغییرات جمعیت کفزیان در این بخش مشخص گردد و تولیدات سالانه بعضی از کفزیان در این بخش تعیین گردد. و از آلودگی بیشتر این قسمت جلوگیری به عمل آید.

منابع

- ۱- اولاد، یانوش . ۱۳۶۹ . اجرای کار موثر در بررسیهای تعیین بار رودخانه های مرتبط با تالاب ارزی . مرکز تحقیقات شیلات گیلان - بند ارزی
- ۲- حسین پور، نور الدین . ۱۳۶۹ . تالاب ارزی و بارهای واردہ برآن - مرکز تحقیقات شیلات گیلان
- ۳- عبدالملکی، شهرام . ۱۳۷۱ . گزارش تحلیلی وضعیت موجودات بنتیک در تالاب در سال ۷۰ - پژوهش شیلات فاقو- مرکز تحقیقات شیلات گیلان
- ۴- ملت پرست، عبدال... . ۱۳۶۹ . اثرات نفوذ آب دریا در تالاب ارزی - مرکز تحقیقات شیلات گیلان
- ۵- منوری، سید مسعود . ۱۳۶۹ . بررسی اکولوژیک تالاب ارزی نشر گیلیکان
- ۶- مهندسین مشاوریکم . ۱۳۶۷ . گام اول طرح جامع تالاب ارزی جلد هفتم لیمنولوژی وزارت - جهاد سازندگی - کمیته امور آب

_ Bentinck , W. C et al . 1963 . Aquatic insects of California, university of California press, Berkeley and los Angeles.

8 _ Macan, T.T.1968.A. Guide to fresh water invertebrate animals. Longmans, Green and CO LTD . London.

9 _ Mellanby, Helen. 1968. animal life in fresh water A Guide to fresh water invertebrates. Methuen and CO LTD , Lindon.

10 _ Needham, paul , R. and Needham Games, G. 1962 . A Guide to the study of fresh water biology. Holden _ Day INC san Francisco Clalifornia.

Nezami BAALOUCHI SH. A. 1993. Nutrient load community structure and metabolism in the eutrophying Anzali lagoon Uran, pH . D. Thesis L. Kossuth university and Fish culture Research Institute. Debrecen _ Szarvas Hungary

12_ Pennak, Robert, W . 1953 . fresh water invertebrates of the united _ states. the Ronald press company. New York.

تشکر و قدردانی

در اینجا از آقایان سید حجت خدایپرست، شهر و زبرادران نویری، فریدون چکمه دوز، مصطفی صیاد رحیم، اسماعیل یوسف زاده که در نسونه برداری و جداسازی موجودات ماکروقرون و ثبت اطلاعات همکاری لازم را نموده اند کمال تشکر را دارم
هم چنین از راهنمایی های آقای دکتر نظامی ریاست محترم مرکز و آقای نور الدین حسین پور در ارتباط با تهیه این مقاله بسیار سپاسگزارم. از خانم رستگارکه جهت تایپ این نسخه رحمت بسیار را متحمل شدند بسیار سپاسگزارم.

An investigation on the Benthic Macrofauna of the Anzali lagoon

Shahram Abdolmaleki

Guilan fisheries Research and Training centre,
Anzali . I.F.R.T.O

ABSTRACT

Anzali lagoon is one of the most important wetlands in the southwestern part of the Caspian sea.

The lagoon, once being a suitable habitat for spawning of commercial fishes particularly sturgeons has been exposed to various sources of pollution originating mainly from urban and industrial sewages distracting habitats and lowering number of migratory spawner fishes.

I.F.R.T.O conducted a joined research project with F.A.O for two years (1991-1992) on the planktonic benthic and fishery resources of the lagoon.

18 stations were established over the lagoon and connecting rivers for plankton and benthos studies. Every other week 9 stations were surveyed. The study revealed that the family Tubificidae was dominant followed by larvae of chironomidae. Odonata (Naiads stage) had the lowest abundance in the lagoon in 1991 and it was the same for cumacea in 1992.

The lowest abundance of benthic macrofauna during the study period was detected in station No. 1 situated in the mouth of the water break. The abundance of benthic organisms in 1991 were much more than in 1992. Nereis was observed in the opening of western part of the lagoon in 1991 indicating intrusion of sea waters to the lagoon where the water level was low. In 1992 nereis was found to be distributed up to the middle of the western parts of the lagoon.